

STYLE FUNKCJONALNE

Potoczny, urzędowy, naukowy, publicystyczny,
artystyczny

W stylu
publicystycznym
występują:

- słowa wspólne różnym odmianom polszczyzny (fachowe i potoczne)
- potoczne związki frazeologiczne
- wyrazy i wyrażenia oceniające
- zwroty o charakterze emocjonalnym, subiektywnym
- rozbudowane zdania pojedyncze

Styl publicystyczny

Używany w mediach – gazetach, telewizji, internecie. Przeznaczony dla wielu odbiorców. Jego celem jest informowanie i komentowanie aktualnych wydarzeń. Wypowiedź w stylu publicystycznym musi być zrozumiała i sugestywna. Styl ten jest bardzo zróżnicowany – w zależności od odbiorcy (relacja z meczu, reportaż, opinia).

Przykład wypowiedzi w stylu publicystycznym

Ludzie, których górskie doświadczenia sprowadzają się często do bohaterskiego zdobycia oscypka z żurawiną na szczycie Gubałówki, wydają śmiało, kategoryczne sądy na temat ratownictwa wysokogórskiego. (...) Tymczasem postanowiliśmy oddać głos ekspertom. Ich zdanie stawia sprawę jasno.

<https://tech.wp.pl/ladowali-na-everescie-dlaczego-nie-pomogli-na-nanga-parbat-6215604349818497a>

W stylu naukowym występują:

- naukowe terminy i pojęcia z określonej dziedziny wiedzy
- słowa konkretne, pozbawione emocji
- zdania rozwinięte przeważnie złożone
- liczne przypisy i cytaty

Styl naukowy

Stosowany jest przez naukowców i fachowców w danej dziedzinie. Używa się go w tekstach naukowych. Charakteryzuje go stosowanie wielu terminów, symboli, wzorów. Zdania bywają wielokrotnie złożone i skomplikowane w odbiorze.

Przykład wypowiedzi w stylu naukowym

Systematycznie rosnąca liczba szczepów opornych na antybiotyki stwarza problem dla współczesnej terapii zakażeń. Plazmidy bakteryjne stanowią główne źródło ruchomuch elementów genetycznych, które wraz z transpozonami, integronami i kasetami genowymi odpowiadają za rozprzestrzenianie się odporności na antybiotyki.

Piotr Marciniak, GF nr 12/2008

W stylu potocznym występują:

- słowa konkretne, czasami dosadne
- wyrażenia i zwroty zabarwione uczuciowo
- zdania przeważnie pojedyncze lub współrzędnie złożone, niezbyt rozbudowane
- zdania niepełne lub urwane
- równoważniki zdań

Styl potoczny

Używany w języku mówionym głównie wśród osób, które się znają.
Charakteryzuje się bogatą frazeologią, elementami slangowymi,
zabarwieniem uczuciowym i drobnymi błędami.

Przykład wypowiedzi w stylu potocznym

Teraz jest boom na pisanie artykułów reklamowych, które mają wyglądać jak poradnik. Denerwujący jest ten trend. Czytasz coś myśląc, że dowiesz się czegoś ciekawego, myśląc że jest to pisane przez niezależnego eksperta, a tu nagle taki walek...

Użytkownik Walek, wp.pl

W stylu urzędowym występują:

- wyrazy i ich formy o charakterze nakazowym lub perswazyjnym
- formy bezosobowe
- schematyczne zwroty
- rzeczowniki odczasownikowe
- zdania rozbudowane zawierające fachowe terminy i nazwy

Styl urzędowy

Obejmuje wszelkie pisma o charakterze urzędowym: akty prawne, wezwania, podania, protokoły, sprawozdania z posiedzeń, itp. Jest szablonowy, zwięzły i oficjalny. Zawiera utarte zwroty i sformułowania. Często pojawia się strona bierna i używa się punktów, paragrafów czy podpunktów.

Przykład wypowiedzi w stylu urzędowym

Podanie

Zwracam się z uprzejmą o udzielenie mi bezpłatnego urlopu w dniu 31 lutego 2015 r. Prośbę swoją motywuję koniecznością przeprowadzenia badań, których termin nie może być przesunięty.

Proszę o pozytywne rozpatrzenie mojego podania.

Z poważaniem

W stylu artystycznym występują:

- różnorodne, bogate środki językowe, np. porównania, epitety, metafory
- elementy innych stylów
- wyrażenia i zwroty przekazujące wrażenia, wywołujące określone odczucia

Styl artystyczny

Używany w literaturze. Polega na tworzeniu obrazów poetyckich za pomocą nietypowych połączeń słów i posługiwaniu się środkami artystycznymi (metafory, porównania, onomatopeje itp.). Słownictwo jest oryginalne, bogate i wyszukane, wpływające na wyobraźnię odbiorcy.

Przykład wypowiedzi w stylu artystycznym

W lipcu mój ojciec wyjeżdżał do wód i zostawiał mnie z matką i starszym bratem na pastwę białych od żaru i oszalamiających dni letnich. Wertowaliśmy, odurzeni światłem, w tej wielkiej księdze wakacji, której wszystkie karty pałały od blasku i miały na dnie słodki do omdlenia miąższ złotych gruszek.

Bruno Schulz, „Sklepy cynamonowe”

Panie i Panowie, Drodzy Przyjaciele.

Przede wszystkim chciałbym podziękować wszystkim osobom, które przyczyniły się do zorganizowania tego kolokwium. W sposób szczególny chcę wyrazić moją wdzięczność Instytutowi Nauk o Człowieku, który był odpowiedzialny za przygotowanie naszego spotkania i którego liczni członkowie są dzisiaj pośród nas.

Jan Paweł II, wypowiedź skierowana do uczestników międzynarodowego spotkania nt. *Oświecenie dzisiaj*

Styl przemówień (retoryczny) – używany w trakcie wystąpień publicznych, mów okolicznościowych, wykładów, kazań itp. **Cechy charakterystyczne tego stylu** to:

- obecność wielu figur retorycznych, np. apostrof, pytań retorycznych, anafor,
- nagromadzenie środków perswazyjnych,
- występowanie zwrotów nacechowanych emocjonalnie.

Wypowiedzi w tym stylu są często utrzymane w podniosłym tonie.